

Euroopa Ülemkogu

Brüssel, 21. oktoober 2016
(OR. en)

EUCO 31/16

CO EUR 8
CONCL 4

SAATEMÄRKUSED

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: Euroopa Ülemkogu kohtumine (20. ja 21. oktoober 2016)
– Järeldused

Delegatsioonidele edastatakse järeldused, mis Euroopa Ülemkogu võttis vastu eespool nimetatud kohtumisel.

I. RÄNNE

1. Euroopa Ülemkogu tegi kokkuvõtte ELi tervikliku rändepoliitika viimastest arengutest, rõhutades rakendamise tähtsust. Arutelu keskendus eelkõige välismõõtmele.

Välispiiride kaitsmine

2. Euroopa piiri- ja rannikuvalve määruse jõustumine 6. oktoobril ja liikmesriikide jõupingutused on olulised sammud kontrolli tugevdamisel meie välispiiride üle ja Schengeni süsteemi juurde naasmisel, viies ajutised kontrollid sisepiiridel vastavusse praeguste vajadustega. Liikmesriigid saavad nüüd Euroopa piiri- ja rannikuvalve jaoks töötajaid ja seadmeid, et saavutada käesoleva aasta lõpuks täielik kiirreageerimis- ja tagasisaatmisvõime.
3. Euroopa Ülemkogu kutsub üles võtma kiiresti vastu muudetud Schengeni piirieskirjad, millega jõustatakse kõigi ELi välispiire ületavate reisijate süstemaatilised kontrollid, ning kutsub nõukogu üles määrama enne 2016. aasta lõppu kindlaks oma seisukoha riiki sisenemise ja riigist lahkumise süsteemi kohta. Ülemkogu jääb ootama tulevast komisjoni ettepanekut ELi reisiinfo ja -lubade süsteemi (ETIAS) loomise kohta, mis võimaldaks teha viisanõudest vabastatud reisijate eelnevat turvakontrolli ning keelata vajaduse korral nende riiki sisenemine.

Rändevoogude haldamine

a) *Ebaseadusliku sisserände ennetamine Vahemere keskosa rändeteel*

4. Ebaseaduslike sisserändajate, eelkõige Aafrikast pärit sisserändajate voogude vähendamiseks ja tagasisaatmise määra suurendamiseks on vaja teha rohkem jõupingutusi. Tunnustades kõige suurema surve all olevate liikmesriikide poolt viimastel aastatel antud olulist panust, sealhulgas rahalist panust, Euroopa Ülemkogu:
- tuletab meelde, kui oluline on jätkata tööd, et rakendada partnerlusraamistikku koostöö tegemiseks konkreetsete päritolu- ja transiidiriikidega, keskendudes esialgu Aafrikale. Selle eesmärk on püüda saavutada konkreetseid ja mõõdetavaid tulemusi ebaseadusliku rände ennetamise ja ebaseaduslike sisserändajate tagasisaatmise osas ning luua vajalikke mõjutusvahendeid ja neid kohaldada, kasutades kõiki asjakohaseid ELi poliitikameetmeid, instrumente ja vahendeid, sealhulgas areng ja kaubandus;
 - tuletab meelde vajadust tegeleda piirkonnas rände algpõhjustega, sealhulgas toetades põgenikke piirkonnas, aidates seeläbi ennetada ebaseaduslikku rännet, ning rõhutab Valletta tegevuskava ja kavandatava välisinvesteeringute kava panust selles kontekstis. Ülemkogu tervitab pagulasi ja rändajaid käsitlevat New Yorgi deklaratsiooni ning kutsub kõiki ülemaailmseid osalejaid üles täitma sellega seoses oma kohustusi;
 - võtab teadmiseks komisjoni teatise „Esimene eduaruanne Euroopa rände tegevuskava alusel loodud ELi ja kolmandate riikide partnerlusraamistiku kohta“;
 - kutsub kõrget esindajat, sh täites oma rolli komisjoni asepresidendina, üles tutvustama Euroopa Ülemkogu detsembrikuu kohtumisel edusamme viie valitud Aafrika riigi osas ning esitama esimesed tulemused saabumiste ja tagasisaatmiste kohta. Ülemkogu annab suuniseid kokkulepetega tehtavaks edasiseks tööks ning kaalub selle lähenemisviisi laiendamist teistele riikidele;
 - kutsub kõiki osalejaid üles jätkama tihedat koostööd kokkulepete osas, eesmärgiga intensiivistada operatiivset tööd, ning kutsub liikmesriike üles tugevdama tagasisaatmiste puhul riiklikke haldusprotsesse.

b) Kontrolli säilitamine ja tugevdamine Vahemere idaosa rändetee üle

5. Vahemere idaosa rändetee olukorra püsiva stabiilsuse saavutamise nõuab ELi-Türgi avalduse edasist rakendamist ning jätkuvat toetust Lääne-Balkani rändeteel asuvatele riikidele. Euroopa Ülemkogu kutsub üles:

- tegema täiendavaid jõupingutusi, et kiirendada tagasisaatmisi Kreeka saartelt Türgisse, kooskõlas ELi-Türgi avaldusega, eelkõige suurendades varjupaigamenetluste tõhusust ja kiirust;
- nimetama kiiresti Kreeka esmase vastuvõtu keskustesse ametisse alalised koordinaatorid;
- liikmesriike täiel määral reageerima asjaomaste ELi asutuste poolt Kreeka abistamiseks vajalikuks peetavate ressursside hankimise taotlustele;
- tegema täiendavaid edusamme kõigi ELi-Türgi avalduses sisalduvate kohustuste osas kõikide liikmesriikide puhul, sealhulgas mis puudutab viisanõude kaotamist. Kaasseadusandjaid kutsutakse üles jõudma lähinädalatel kokkuleppele viisade suhtes kohaldatava peatamise korra muutmises.

6. Euroopa Ülemkogu tervitab edusamme, mis on tehtud Liibanoni ja Jordaaniaga mõlemas riigis pagulastele ja vastuvõtivatele kogukondadele antava toetuse suurendamiseks mõeldud kokkulepete väljatöötamisel, ning dokumendi „ELi ja Afganistani ühised edasised sammud rändeküsimustes“ allkirjastamist 2. oktoobril, eesmärgiga tegeleda ebaseadusliku rändega seotud probleemidega ning parandada praktilist koostööd tagasisaatmiste, tagasivõtmise ja taasintegreerimise osas.

c) Valvsuse säilitamine seoses teiste rändeteedega

7. EL jätkab koostööd teiste riikidega ja jälgib hoolikalt voogusid teistel rändeteedel, sealhulgas Vahemere lääneosas, et suuta arengutele kiiresti reageerida.

Tervikliku strateegia muude elementide käsitlemine

8. Euroopa Ülemkogu kutsub:

- Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiametit (EASO) tagama, et varjupaigaekspertide reservnimekirja saaks hakata kasutama niipea kui võimalik, et toetada kõige suurema surve all olevaid liikmesriike igal ajal ja piisava arvu ekspertidega. Selleks saadavad liikmesriigid esimesel võimalusel vajalike ekspertide andmed EASO-le ning EASO täiendab liikmesriikide jõupingutusi, andes vajalikku koolitust ja sõlmides vajaduse korral lepingud täiendavate ekspertidega või täiendavate teenuste osutamiseks, tehes seda komisjoni toetusel;
- liikmesriike üles intensiivistama veelgi jõupingutusi ümberpaigutamise kiirendamiseks, eelkõige saatjata alaealiste puhul, ning jõupingutusi seoses olemasolevate ümberasustamiskavadega¹;
- nõukogu üles leppima enne aasta lõppu kokku oma seisukohas välisinvesteeringute kava suhtes, mille eesmärk on hoogustada investeeringuid ja töökohtade loomist partnerriikides, pidades silmas Euroopa Parlamendiga kiiresti kokkuleppele jõudmist 2017. aasta esimesel poolel.

9. Euroopa Ülemkogu kutsub samuti üles jätkama tööd Euroopa ühise varjupaigasüsteemi reformiga, sealhulgas sellega, kuidas kohaldada tulevikus vastutuse ja solidaarsuse põhimõtet. Euroopa Ülemkogu tuleb selle küsimuse juurde tagasi detsembris.

II. KAUBANDUS

10. EL on pühendunud jõulisele kaubanduspoliitikale, mis soodustab avatud turgude kaudu majanduskasvu ja töökohtade loomist, võttes samal ajal arvesse kodanike muresid. ELis sõltub kaubandusest mitu miljonit töökohta ning kaubandus on ja jääb võimsaks majanduskasvu mootoriks. Samuti pakub kaubandus suuremat valikut tarbijatele ning rohkem võimalusi Euroopa ettevõtjatele, sealhulgas VKEdele. Euroopa Ülemkogu kinnitab veel kord ELi pühendumust avatud ja eeskirjadel põhinevale mitmepoolsele kaubandussüsteemile.

¹ See ei piira Ungari ja Slovakkia seisukohta, mis on esitatud seoses nõukogu otsusega nr 2015/1601 algatatud Euroopa Kohtu menetlustes, ega hagejate toetuseks menetlusse astunud Poola seisukohta.

11. ELi kaubandushuvid hõlmavad euroopaliku eluviisi jaoks keskse tähtsusega sotsiaalsete, keskkonna- ja tarbijakaitsestandardite ning valitsuste reguleerimisõiguse täielikku kaitsmist ja edendamist. EL kui maailma suurim kaubandusblokk ja ülemaailmsete standardite juhtiv edendaja käsitleb ka tulevikus kodanike mureküsimusi ning aitab liikmesriikidel käia kaasas kiiresti arenevast globaliseerunud maailmast tulenevate muutustega.
12. Sellega seoses usub Euroopa Ülemkogu, et ebaausate kaubandustavadega tuleb tulemuslikult ja kindlalt võidelda. Selleks et kindlustada Euroopas töökohad, tagada aus konkurents avatud turgudel ja säilitada vaba kaubandus, on väga oluline, et ELi kaubanduse kaitsevahendid suudaksid vastata ülemaailmsetele väljakutsetele. Selleks on vaja kiiresti, 2016. aasta lõpuks, jõuda tasakaalustatud kokkuleppele nõukogu seisukohas, mis käsitleb kõikide kaubanduse kaitsevahendite põhjalikku ajakohastamist. Asjakohastes sätetes tuleks käsitleda olukordi, kus turutingimused ei ole valitsevad. Sellega seoses võtab Euroopa Ülemkogu teadmiseks komisjoni 18. oktoobri 2016. aasta teatise „Tööhõive ja majanduskasvu tagamisele suunatud kindel ELi kaubanduspoliitika“.
13. Euroopa Ülemkogu hindas peamiste partneritega vabakaubanduslepingute üle peetavate läbirääkimiste hetkeseisu. Ülemkogu rõhutas ELi ja Kanada vahelise laiaulatusliku majandus- ja kaubanduslepingu allkirjastamises ja ajutises kohaldamises kiiresti otsusele jõudmise tähtsust ning innustas jätkama läbirääkimisi, et leida võimalikult kiiresti lahendus veel lahendamata küsimustele.
14. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles jätkama Jaapaniga aktiivselt läbirääkimisi vabakaubanduslepingu üle, et saavutada aasta lõpuks poliitiline kokkulepe. Ülemkogu kutsub komisjoni üles jätkama läbirääkimisi USA ametivõimudega, et saavutada ambitsioonikas, tasakaalustatud ja laiaulatuslik vabakaubandusleping.
15. Euroopa Ülemkogu rõhutab, kui tähtis on intensiivistada käimasolevaid läbirääkimisi teiste kaubanduspartneritega, sealhulgas Mercosuriga, kes on pühendunud vastastikku kasulikule turuavamisele.

III. MUUD ÜLEMAAILMSED JA MAJANDUSKÜSIMUSED

16. Euroopa Ülemkogu tervitab Pariisi kliimakokkuleppe ratifitseerimist liidu poolt, mis käivitas kokkuleppe jõustumise. Ülemkogu vaatab regulaarselt läbi energialiidu, sealhulgas kliima- ja energiapoliitika raamistiku 2030 kõik elemendid. Tuletades meelde oma varasemaid järeldusi ja nõukogus 30. septembril 2016 saavutatud kokkulepet, jätkab Euroopa Ülemkogu strateegiliste suuniste andmist seotud seadusandlike ettepanekute kohta.
17. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas varasemaid järeldusi, milles ta kutsus üles kujundama 2018. aastaks välja ja rakendama erinevad ühtse turu strateegiad (digitaalne ühtne turg, kapitaliturgude liit, energialiit ja ühtse turu tegevuskava). Sellega seoses tuleks kiiresti alustada tööd hiljutiste komisjoni ettepanekutega, sealhulgas ELi telekommunikatsiooni ja autoriõiguse eeskirjade reformi, 700 MHz sagedusala mobiilsideteenuste jaoks kasutamise ning kapitaliturgude liidu väljakujundamise kiirendamise kohta, eelkõige jõudes Euroopa Parlamendiga kiiresti kokkuleppele prospekte käsitlevates sätetes, et parandada äriühingute juurdepääsu rahastamisele, ja väärtpaperistamise osas.
18. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu üles leppima 6. detsembri istungil kokku oma läbirääkimispositsioonis komisjoni uue Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) käsitleva ettepaneku suhtes, võttes arvesse sõltumatut välishindamist, mis esitatakse novembris.
19. Euroopa Ülemkogu kordab taas, kui tähtis on saavutada detsembriks käegakatsutavaid tulemusi seoses ELi toetusega liikmesriikidele noorte töötusega võitlemiseks ning seoses ELi noorteprogrammide tõhustamisega.

IV. VÄLISSUHTED

20. Euroopa Ülemkogu mõistab teravalt hukka Süüria režiimi ja selle liitlaste, eelkõige Venemaa poolsed rünnakud tsiviilelanike vastu Aleppos. Ülemkogu kutsub neid üles lõpetama jõhkrad kuriteod ja astuma kiiresti samme, et tagada takistamatu humanitaarabi juurdepääs Aleppos ja teistes riigi osades. Euroopa Ülemkogu kutsub üles lõpetama viivitamata vaenutegevuse ja taaskäivitama usaldusväärse poliitilise protsessi ÜRO egiidi all. Kõik, kes vastutavad rahvusvahelise humanitaarõiguse ja inimõigustealase õiguse rikkumiste eest, tuleb vastutusele võtta. EL kaalub kõiki olemasolevaid võimalusi, juhul kui praegused jõhkrad kuriteod peaksid jätkuma. Tuleks teha kõik võimalik, et pikendada relvarahu, viia humanitaarabi tsiviilelanikeni ning luua tingimused läbirääkimiste alustamiseks poliitilise ülemineku üle Süürias.
21. Euroopa Ülemkogu kutsub kõrget esindajat üles jätkama koos komisjoniga ELi humanitaaralgatust ja meditsiinilist evakuatsiooni koostöös ÜROga ning suhtlema piirkonna oluliste osalejatega poliitilise ülemineku teemal ning konfliktijärgse lepitamise ja ülesehitamise ettevalmistamise osas.
22. Euroopa Ülemkogus toimus strateegiline poliitiline mõttevahetus suhete üle Venemaaga.